

УДК 504.03:336.226.44

**АНАЛІЗ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ
В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД****Ю. Я. Бунякова**, канд. геогр. наук*Одеський державний екологічний університет,
вул. Львівська, 15, 65016, Одеса, Україна, ekonomy@odeku.edu.ua*

У статті проаналізовано сучасну систему екологічного оподаткування господарської діяльності в Україні, пов'язаної з впливом на стан навколишнього природного середовища, що надало можливість виокремити певні суперечності та узагальнити проблеми її функціонування, а також запропоновано напрями її реформування відповідно до світового досвіду з огляду на практику країн Європейського союзу та особливостей стану вітчизняної економіки.

Ключові слова: екологічний податок, Податковий кодекс, оподаткування, стягнення, Європейський союз, реформа.

1. ВСТУП

Однією з важливих проблем розвитку господарського комплексу України, як і більшості держав світу, що прагнуть зберегти та примножити природоресурсний потенціал, є питання, пов'язані зі створенням ефективних механізмів екологічного регулювання, у тому числі за допомогою використання такого фіскального важеля, як екологічний податок.

Удосконалення екологічного оподаткування в Україні можливо здійснити, головним чином, шляхом розроблення та впровадження ефективного економічного механізму природокористування, невід'ємною частиною якого є встановлення економічно обґрунтованих податків за забруднення навколишнього природного середовища та використання природних ресурсів.

На даний час питання про систему екологічного оподаткування постає досить гостро через бурхливий розвиток виробництва, а внаслідок цього, як правило, – значного забруднення навколишнього природного середовища. Екологічний стан впливає на всі сфери людської діяльності, охоплює різні сторони життя [1, 2]. Особливої актуальності це питання набуває в Україні, економіка якої характеризується високим рівнем ресурсо- та енергомісткості галузей виробництва, зношеності виробничого обладнання, низьким рівнем впровадження інноваційних технологій.

Вперше ідея екологічного оподаткування з'явилась у працях економіста-теоретика А. К. Пігу [3], який запропонував впливати на поведінку винних у забрудненні довкілля шляхом податків і стимулювати природоохоронну діяльність шляхом дотацій. Необхідність їх застосування на офіційному рівні була підтвер-

джена в першій Програмі дій Європейського союзу з охорони довкілля в 1973 році, і пов'язувалася з реалізацією принципу «забруднювач платить». Зростання уваги до них в країнах ЄС почалося з середини 1990-х років у зв'язку з повсюдно здійснюваним переходом у галузі охорони довкілля від командно-адміністративних до економічних методів управління.

**2. СУТНІСТЬ ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ
ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ**

У національній податковій системі України податкові інструменти екологічного регулювання ще не вийшли зі стадії становлення і потребують удосконалення. Концептуальною основою екологізації податкових систем є ідея подвійного виграшу, відповідно до якої, економічне стимулювання охорони довкілля і ресурсозбереження шляхом запровадження екологічних податків (зборів) повинне одночасно супроводжуватися пропорційним зниженням податкового навантаження на інші об'єкти оподаткування, наприклад доходи [4].

З прийняттям нового Податкового кодексу від 2 грудня 2010 року в Україні [5] на зміну колишньому збору за забруднення навколишнього природного середовища прийшов екологічний податок. Згідно із Податковим кодексом України, екологічний податок – загальнодержавний обов'язковий платіж, що справляється з фактичних обсягів викидів у атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти забруднювальних речовин, розміщення відходів, фактичного обсягу радіоактивних відходів, що тимчасово зберігаються їх виробниками, фактичного обсягу утворених радіоактивних

відходів та з фактичного обсягу радіоактивних відходів, накопичених до 1 квітня 2009 року, а також за утилізацію знятих з експлуатації транспортних засобів, для забезпечення екологічної безпеки, а також безпеки життя та здоров'я громадян.

Відповідно до статті 240 Податкового кодексу України [5] платниками екологічного податку є суб'єкти господарювання, юридичні особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, бюджетні установи, громадські та інші підприємства, установи та організації, постійні представництва нерезидентів, включаючи тих, які виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони здійснюються:

1) викиди забруднювальних речовин в атмосферне повітря стаціонарними і пересувними джерелами забруднення у разі використання ними палива;

2) скиди забруднювальних речовин безпосередньо у водні об'єкти;

3) розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини;

4) утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені);

5) тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк.

Слід зазначити, що податок за викиди в атмосферне повітря забруднювальних речовин пересувними джерелами забруднення у разі використання палива, утримується і сплачується до бюджету податковими агентами під час реалізації такого палива.

Податковими агентами визначено суб'єктів господарювання, які:

1) здійснюють оптову торгівлю паливом;

2) здійснюють роздрібну торгівлю паливом (крім тих, які реалізують паливо, придбане у суб'єктів господарювання – оптових постачальників).

Об'єктом та базою оподаткування екологічним податком є:

1) обсяги та види забруднювальних речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами;

2) обсяги та види забруднювальних речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти;

3) обсяги та види (класи) відходів, що

розміщуються у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах протягом звітного кварталу, крім обсягів та видів (класів) окремих відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання, які мають ліцензію на збирання і заготівлю окремих видів відходів як вторинної сировини і провадять статутну діяльність із збирання і заготівлі таких відходів;

4) обсяги та види палива, реалізованого податковими агентами;

5) обсяги та категорія радіоактивних відходів, що утворюються внаслідок діяльності суб'єктів господарювання та/або тимчасово зберігаються їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк.

Слід зазначити, що за розміщення відходів на звалищах, які не забезпечують повного виключення забруднення атмосферного повітря або водних об'єктів, ставки податку збільшуються у 3 рази. Крім того, у разі розміщення відходів у навколишньому природному середовищі в межах населеного пункту або на відстані менш як 3 км від таких меж ставки податку також збільшуються у 3 рази.

3. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД

Актуальність проблеми екологічного оподаткування та низька ефективність цього інструменту в регулюванні рівня екологічної безпеки на даний час в Україні змушують звертатись до досвіду розвинених країн, насамперед Європейського союзу, де застосування таких податків є ефективним.

У Європі податки належать до екологічних у тому випадку, коли база оподаткування є фізичною одиницею виміру або умовною одиницею того, що чинить достовірно встановлений негативний вплив на довкілля. У різних країнах їх називають по-різному: платежами, зборами, платою, податками, але все це лише різні назви одного економічного інструменту. Аналіз зарубіжного досвіду застосування екологічних податків та зборів свідчить про значне різноманіття їх видів, а відтак про різний ефект, який може бути отриманий від їх застосування. Це важливо враховувати при здійсненні удосконалення екологічного оподаткування в Україні. Упровадження конкретного виду екологічного податку потребує детального розгляду досвіду розвинених країн, отриманих ними результатів, а також порівняння їх досвіду для визначення ефективності та особливостей дії того чи іншого податку.

Європейська комісія визначає екологічні податки як всі податки, база стягнення яких чинить специфічний негативний вплив на навколишнє середовище [3]. Екологічні податки були визначені в рамках Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) і Міжнародного енергетичного агентства як будь-які обов'язкові односторонні платежі органам державного управління, база стягнення яких має відношення до екології (при цьому податкову базу становлять енергоносії, транспортні засоби, відходи, викиди, природні ресурси і т.д.).

Директорат з податків і митних зборів Європейської комісії розподілив екологічні податки на сім груп за сферами використання:

- енергетичні податки;
- транспортні податки;
- плата за забруднення;
- плата за розміщення відходів на звалищах та їх переробку;
- податки на викиди речовин, що призводять до глобальних змін;
- податок на шумовий вплив;
- плата за використання природних ресурсів.

Найбільш поширеними в країнах Європи є транспортні та енергетичні податки. Енергетичні податки становлять 72 % від загальної величини екологічних податків в Європейському союзі, а транспортні – 23 % [3].

Європейська комісія неодноразово порушувала питання щодо гармонізації екологічних податків країн-членів ЄС, оскільки існують значні розбіжності у структурі і методах застосування національних екологічних податків, що значним чином впливає на умови економічної конкуренції. Розглянувши види екологічних податків, впроваджених у Великобританії, Німеччині, Польщі, Словенії, Латвії, Литві та Чехії [4], маємо підстави зробити висновок про те, що екологічні податки можуть бути більш чи менш деталізованими у своєму поділі, від чого і залежить їхня кількість. Закономірним є впровадження таких екологічних податків, які регулюють специфічну для країни сферу діяльності або специфічний вид впливу на навколишнє середовище.

4. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ

Порівняння обсягів видатків на охорону довкілля із надходженнями від екологічних платежів в Україні свідчить про недофінансування природоохоронної сфери при

наявності достатнього потенціалу. Це відбувається за рахунок того, що надходження від платежів спрямовуються, відповідно до чинного законодавства, до загальних фондів державного та місцевих бюджетів, що позбавляє можливості цільового резервування отриманих коштів на здійснення природоохоронних заходів.

До 31 липня 2014 року екологічний податок зараховувався виключно до спеціального фонду державного та відповідних місцевих бюджетів, а відповідні витрати на здійснення природоохоронних заходів мали постійне бюджетне призначення, яке дає право провадити їх виключно в межах і за рахунок фактичних надходжень спеціального фонду бюджету.

Відповідно до змін, прийнятих до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин, на даний час закріплено норму щодо спрямування екологічного податку до загального фонду державного та відповідних місцевих бюджетів. В Україні практично всі види платежів у формі плати, збору та відрахувань, пов'язаних з природокористуванням та охороною навколишнього середовища, фактично мають на меті лише збільшення надходжень коштів до прибуткової частини Державного бюджету.

Відповідно до звіту про виконання Закону України про державний бюджет у 2014 році [6]:

- надходження екологічного податку збільшилися в порівнянні із попереднім роком на 1 млрд. 249,6 млн. грн., або в 1,5 рази, у тому числі за рахунок підвищення його ставок відповідно до Податкового кодексу;

- зменшилися видатки на охорону навколишнього природного середовища на 1 млрд. 821,7 млн. грн., або 60,2 %, що спричинено скороченням видатків на державну підтримку заходів, спрямованих на зменшення обсягів викидів парникових газів, у тому числі на утеплення приміщень закладів соціального забезпечення, розвиток міжнародного співробітництва з питань зміни клімату, а також видатків на природоохоронні заходи.

Оцінка ефективності формування і використання коштів Державного фонду охорони навколишнього природного середовища, згідно із Національною доповіддю про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2014 році [7], свідчить про суперечливість нормативно-правових актів з питань формування та використання коштів фонду, а також скорочення видатків на реалізацію природоохоронних заходів і заходів, пов'язаних із раціональним використанням та збереженням природних

ресурсів, при цьому обсяги коштів державного бюджету, які спрямовувалися на формування фонду, щороку зростали.

Згідно із звітом про виконання Закону України про державний бюджет у 2014 році [6], формування ресурсної бази фонду здійснювалося в умовах недостатнього обміну інформацією між органами фіскальної служби, територіальними органами Державної екологічної інспекції, які відповідають за правильність визначення фактичних обсягів забруднювальних речовин, і підрозділами обласних державних адміністрацій, які видають дозвільні документи. В результаті дані про видані органами охорони навколишнього природного середовища на місцях суб'єктам господарювання дозволи (встановлені ліміти) на викиди, спеціальне водокористування і розміщення відходів суттєво відрізняються від відомостей обліку забруднювачів довкілля в органах фіскальної служби. Неузгодженість роботи контролюючих органів негативно впливає на результативність перевірок правильності та повноти нарахування екологічного податку і збільшує ризики дублювання перевірок. Кабінет Міністрів України і головні розпорядники бюджетних коштів не забезпечували повного використання наявних коштів на реалізацію природоохоронних заходів та заходів, пов'язаних із раціональним використанням і збереженням природних ресурсів. Таким чином створювався резерв коштів для покриття тимчасових касових розривів державного бюджету для вирішення нагальних короткотермінових проблем окремих органів виконавчої влади.

Впродовж 2014 року з метою збільшення дохідної частини бюджету внесеними змінами частину екологічного податку було віднесено до загального фонду державного бюджету, при цьому такі ж надходження до спеціального фонду державного бюджету були зменшені. Так, Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» [8] до державного бюджету віднесено 31,6% надходжень екологічного податку, а до спеціального фонду державного бюджету – 33,4%, з яких лише 60,6% коштів передбачено на здійснення природоохоронних заходів. Тобто внесеними змінами зменшилися як нормативні відрахування екологічного податку на природоохоронні заходи, так і видатки на них, та, як наслідок, не були здійснені окремі природоохоронні програми та цільові заходи.

Основна відмінність вітчизняної системи екологічного оподаткування від європейської

полягає в тому, що механізми її реалізації залишаються не завершеними щодо розв'язання проблем навколишнього середовища і не створюють вагомих стимулів у економічних агентів для природозберігаючих дій. Зрозуміло, що суто фіскальна спрямованість механізму збирання коштів від природокористування, ігноруючи при цьому регулювальну, обмежувальну і стимулюючу функції, не сприяє ефективному використанню природних благ.

Бюджетним кодексом України встановлено, що податки, збори та інші податкові платежі зараховують до бюджетів повністю, незалежно від їхнього цільового призначення. Це призводить до того, що з року в рік надходження зборів за забруднення довкілля, наприклад, спрямовуються до бюджету не цільовим призначенням на природоохоронні заходи, як це визначено у статті 46 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» [1], а «розчиняються» у його дохідній частині, аж ніяк не активізуючи природоохоронну діяльність платників екологічних податків.

Результати аналізу сучасного стану системи екологічного оподаткування в Україні дають можливість виокремити певні суперечності та узагальнити проблеми її функціонування. Це насамперед:

- нівелювання у податкових надходженнях всіх основних інструментів вітчизняної фінансової системи природокористування та природоохоронної діяльності;
- наявність значного розриву між проголошеним принципом «забруднювач платить» і нормативами формування екологічного податку, з одного боку, а також обсягами завданих збитків і дійсними витратами на їх відшкодування – з іншого;
- занижені абсолютні показники нормативів платежів за спеціальне користування природними ресурсами та екологічного податку за забруднення навколишнього природного середовища;
- девальвація платежів за спеціальне користування природними ресурсами і зборів за забруднення навколишнього природного середовища;
- глибокі розбіжності в граничних податкових ставках щодо нормативів забруднення;
- складність, громіздкість розрахунків екологічних і ресурсних платежів, неусталеність системи статистичної звітності, контролю звітних даних природокористувачів, бухгалтерського обліку, обліку надходжень платежів;

➤ недотримання фінансово-правової дисципліни.

Отже, нинішня екологічна податкова система України потребує подальшого реформування і розвитку, спрямованого на зниження негативного впливу народногосподарського комплексу країни на навколишнє природне середовище, природоємності одиниці валового внутрішнього продукту, стимулювання переходу на засади сталого розвитку.

5. ВИСНОВКИ

Антропогенний вплив на довкілля невід’ємно пов’язаний з економічним розвитком нашої країни. З огляду на це, екологічні податки мають бути, перш за все, спрямовані на відновлення природніх властивостей навколишнього природного середовища.

Аналіз зарубіжного досвіду застосування екологічних податків та зборів свідчить про значну різноманітність їх видів, а відтак – про різний ефект, який може бути отриманий від їх застосування. Це важливо враховувати при удосконаленні екологічного оподаткування в Україні. Впровадження конкретного виду екологічного податку потребує детального розгляду досвіду розвинутих країн, отриманих ними результатів, а також порівняння їх досвіду для визначення закономірностей та особливостей дії того чи іншого податку.

З метою підвищення ефективності механізмів екологічного регулювання в Україні шляхом реформування податкової системи, доцільно здійснити наступні заходи:

1. Розширити базу екологічного оподаткування, впровадивши різні види гнучких екологічних податків на продукт як стимуляторів обмеження виробництва і споживання екологічно небезпечної, ресурсоємної продукції, а також продукції, яку виготовляють з обмежених (рідкісних) природних ресурсів, враховуючи досвід країн-членів ЄС, ОЕСР.

2. Змінити порядок стягнення екологічного податку, зробивши шкалу податкових ставок гнучкішою та пропорційною обсягам викидів забруднювачів. При цьому закласти в основу розрахунків екологічного податку принцип залежності від середніх граничних витрат товаровиробників на зменшення забруднення та запровадити коефіцієнти коригування суми

екологічного податку залежно від зростання або зниження концентрації шкідливих речовин в оподатковуваній продукції, тобто встановити прогресивне або регресивне екологічне оподаткування. Крім того, ставки платежів за забруднення повинні обов’язково щорічно індексуватися з поправкою на інфляцію.

3. Законодавчо визначити й змінити адресність надходження екологічного податку, тобто запровадити цільове зворотне фінансування зібраних коштів для підтримання конкретних екологічних програм.

4. Запровадити різні види податкових пільг у межах податкової та кредитно-фінансової політики – для стимулювання інноваційної та інвестиційної активності товаровиробників щодо використання сучасних науково-технічних досягнень з метою інноваційної модернізації старої, екологічно деструктивної, та утворення нової, ефективної природоохоронної та ресурсозберігаючої матеріальної бази виробництва.

5. Здійснити відповідне реформування наявної практики фінансування природоохоронних заходів в Україні одночасно (паралельно) з реформуванням вітчизняної системи екологічного оподаткування.

6. Внести відповідні корективи у Податковий кодекс у вигляді гнучкої системи екологічних податків та екологоорієнтованих податкових пільг, конкретизованих і скоригованих згідно положень чинного законодавства України з питань природокористування та європейською системою екологічного оподаткування. Під час розроблення таких коректив, а також у процесі вдосконалення нормативно-правової бази, яка регламентує екологічне оподаткування, слід враховувати правила, прийняті міжнародними організаціями, такими як ОЕСР, Євростат і Європейське агентство охорони навколишнього середовища.

7. Розробити основні засади «еко-соціо-економічної» податкової реформи як перспективного економіко-правового інституту, спрямованого одночасно на збереження довкілля, створення робочих місць, наповнення бюджету.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 26.06.91 р., № 1264-XII // База даних «Законодавство України» / ВР України URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 1.02.2017).
2. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року. Закон України від 21.12. 2010 р. №2818-VI: // База даних «Законодавство України» / ВР України URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 25.12.2016).
3. Коваленко М. А., Мацієвич Т. О. Євроінтеграція і екологічна політика: невідкладні завдання і план дій для України. Економічна конвергенція країн Європейського Союзу: досвід та перспективи для України: монографія / за ред. В. І. Покотилової. Херсон, 2013. 326 с.
4. Мацієвич Т. О. Особливості екологічного оподаткування: практика країн Європейського Союзу // Економічний аналіз : зб. наук. праць / за ред. В. А. Дерий. Тернопіль, 2014. Том 15. № 2. С. 71-78.
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 23.12.2016).
6. Державний комітет статистики України. URL: <http://ukrstat.gov.ua> (дата звернення 15.10.16.).
7. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2014 році / Міністерство екології та природних ресурсів України. Київ: ФОП Грінь Д. С, 2016. 350 с.
8. Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік». Закон України від 31.07.2014 р., № 1622-VII // База даних «Законодавство України» / ВР України URL: <http://zakon.rada.gov.ua>. (дата звернення 3.12.2016).

REFERENCES

1. On Environmental Protection. The Law of Ukraine from 26.06.91., no. 1264-XII. *The Verkhovna Rada of Ukraine*. <http://zakon.rada.gov.ua>. (accessed 1.02.2017). (In Ukrainian).
2. About the Basic Principles (Strategy) of Public Ecological Policy of Ukraine on a Period to 2020 year. The Law of Ukraine from 21.12.10., no. 2818-VI. *The Verkhovna Rada of Ukraine*. <http://zakon.rada.gov.ua>. (accessed 25.12.2016). (In Ukrainian).
3. Kovalenko M. A., Matsiyevych T. O. *Yevrointehratsiya i ekolohichna polityka: nevidkladni zavdannya i plan diy dlya Ukrayiny. Ekonomichna konverhentsiya krayin Yevropeys'koho Soyuzu: dosvid ta perspektyvy dlya Ukrayiny* [Eurointegration and ecological policy: exigent tasks and plan of actions for Ukraine. Economic convergence of countries of European Union: experience and prospects for Ukraine]. Kherson, 2013. 326 p. (Ed.: V. I. Pokotylova).
4. Matsiyevych T. O. Features of environmental taxation up: EU countries. *Ekonomichniy analiz: zb. nauk. prats'* [Economic analysis: Coll. Science. papers]. Ternopil, 2014, vol. 15. no 2, pp. 71-78. (Ed.: V. A. Deryi). (In Ukrainian)
5. Tax Code of Ukraine. The Law of Ukraine from 02.12.10., no. 2755-VI. *The Verkhovna Rada of Ukraine*. <http://zakon.rada.gov.ua>. (accessed 23.12.2016). (In Ukrainian).
6. *State Statistics Committee of Ukraine*. URL: <http://ukrstat.gov.ua> (accessed 15.10.16.). (In Ukrainian)
7. *National Report on the state of the natural environment in Ukraine in 2014 (Ministry of Ecology and Natural Resources of Ukraine)*. Kiev, 2016, 350 p. (In Ukrainian).
8. On Amendments to the Law of Ukraine «On State Budget of Ukraine for 2014». The Law of Ukraine from 31.07.14., no. 1622-VII. *The Verkhovna Rada of Ukraine*. <http://zakon.rada.gov.ua>. (accessed 3.12.16). (In Ukrainian).

ANALYSIS OF THE CURRENT SYSTEM OF ENVIRONMENTAL TAXATION IN UKRAINE AND FOREIGN EXPERIENCE

Yu. Ya. Bunyakova, *Cand. Sci. (Geogr.)*

*Odessa State Environmental University,
15, Lvivska St., 65016 Odessa, Ukraine, ekonomy@odeku.edu.ua*

The article analyzes the current system of environmental taxation of economic activity in Ukraine associated with its impact on natural environment. Today's relevance of environmental taxation and low effectiveness of this tool in regulating the level of environmental safety in Ukraine force to use experience of developed countries, especially of the European Union, where such taxes are implemented in more effective manner. Analysis of foreign experience of applying environmental taxes and charges shows a significant diversity of their types and therefore different effects that can be achieved after their use. It is important to consider this fact when improving environmental taxation in Ukraine. Introduction of a specific type of environmental tax requires detailed consideration of experience of developed countries, the obtained results and comparing their

experience to determine effectiveness and characteristics of a particular tax. The main difference between the national system of environmental taxation and the European one is that mechanisms of its implementation remain to be incomplete when addressing environmental problems and do not create any significant incentives for economic agents when it comes to nature-conservative measures. It is clear that a purely fiscal concept of the mechanism of collecting funds for exploitation of natural resources with ignoring regulatory, restrictive and stimulating functions does not contribute to the efficient use of natural wealth. It is shown that the current environmental taxation system of Ukraine needs implementation of further reforms and development aimed at reducing negative impact of the national economy on the natural environment, reducing environmental capacity of gross domestic product, stimulating transition to sustainable development.

Keywords: environmental tax, Tax Code, taxation, penalties, the European Union, reform.

АНАЛИЗ СОВРЕМЕННОЙ СИСТЕМЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ В УКРАИНЕ И ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ

Ю. Я. Бунякова, канд. геогр. наук

*Одесский государственный экологический университет,
ул. Львовская, 15, 65016, Одесса, Украина, ekonomy@odeku.edu.ua*

В статье проанализирована современная система экологического налогообложения хозяйственной деятельности в Украине, которая связана с воздействием на состояние окружающей природной среды, что позволило выделить определенные противоречия и обобщить проблему её функционирования, а также предложены направления ее реформирования в соответствии с мировым опытом, учитывая практику стран Европейского союза и особенности состояния отечественной экономики.

Ключевые слова: экологический налог, Налоговый кодекс, налогообложение, взимание, Европейский союз, реформа.

Дата першого подання: 20. 02. 2017

Дата надходження остаточної версії: 12. 05. 2017

Дата публікації статті: 29. 06. 2017